

POSUDEK ŠKOLITELE

| | |
|------------------------|-----------------------------------------------|
| Jméno disertanta: | Martiník Pavel Mgr. Bc. |
| Téma práce: | Teoretické aspekty daně z přidané hodnoty |
| Rozsah práce: | 371 040 znaků včetně mezer (podle prohlášení) |
| Datum odevzdání práce: | 1. srpna 2022 |

1. Aktuálnost (novost) tématu

Disertant si jako téma své disertační práce zvolil problematiku z daňového práva, konkrétně daně z přidané hodnoty a jejích teoretických aspektů. Téma daně z přidané hodnoty není nové, nicméně má řadu nových aspektů, na které je možné se zaměřit a které je možné zkoumat. Výhodou tématu je harmonizace právní úpravy daně z přidané hodnoty v rámci Evropské unie, která dává tématu evropský až mezinárodní rozměr. Daň z přidané hodnoty, zejména její teoretické aspekty má velký potenciál pro obor finančního práva a finanční vědy. Disertační práce na téma „Teoretické aspekty daně z přidané hodnoty“ proto může být velmi přínosná.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Disertantem zvolené téma je tématem, které je v tuzemské odborné právnické literatuře tématem zpracovávaným a rovněž se mu věnují odborníci z jiných vědních oborů (např. ekonomie). Nicméně i tak má samotné téma daně z přidané hodnoty řadu aspektů, které je možné teoreticky zkoumat a zaměřit se na ně. Zároveň je však třeba konstatovat, že jde o velmi náročné téma, protože daň z přidané hodnoty je komplikovanou daní. Téma není možné úspěšně zvládnout bez studia celé řady zdrojů a bez teoretických právních znalostí nejenom daňového práva, ale i ostatních právních oborů (zejména soukromého práva, správního práva a evropského práva) a jiných vědních disciplín. Vstupních údajů pro zpracování disertační práce mohl mít disertant relativní dostatek, a to zejména internetové zdroje, příslušné právní předpisy a odbornou literaturu včetně literatury zahraniční. Zpracovat téma je možné kvalitativní metodou a použít zvláště analytickou, deduktivní, příp. komparativní, metodu přístupu.

3. Formální a systematické členění práce

Z formálního hlediska se disertační práce skládá z titulní strany, čestného prohlášení, poděkování, obsahu, úvodu, pěti částí, závěru, seznamu použitých zdrojů a seznamu použitých zkratk. Na konec práce je zařazen název práce, abstrakt a klíčová slova, a to v českém jazyce a anglickém jazyce.

Po úvodu, ve kterém disertant popisuje strukturu disertační práce, uvádí výzkumnou otázku (*zda aktuální a stále se rozvíjející se tendence uvalování procesních i hmotněprávních povinností na daňové subjekty při správě daně z přidané hodnoty je projevem přenosu správy daně z přidané hodnoty, tak, jak tento pojem vymezila nauka a česká i nadnárodní judikatura, či nikoliv*), hypotézu (*všechny tyto instituty mohou představovat přenos správy daně na osoby zúčastněné na správě daní*) a použité metody, následuje část pojednávající obecně o aspektech daně z přidané hodnoty. Druhá část disertační práce pojednává o přenosu správy daně z přidané hodnoty z hlediska principů daňového práva. Předmětem třetí části disertační práce je historický exkurs týkající se přenosu správy daně z přidané hodnoty na subjekty daně. Čtvrtá část disertační práce je zaměřena na komparaci přenosu správy daně v České republice, Slovenské republice a Francii. V šesté části disertační práce se disertant věnuje úvahám *de lege ferenda*. V závěru disertační práce disertant hodnotí naplnění cíle disertační práce a shrnuje své závěry.

4. Vyjádření k práci

V první části disertační práce se disertant věnuje aspektům daně z přidané hodnoty. V této části nejprve disertant vymezuje daň z přidané hodnoty z hlediska jejích konstrukčních prvků,

odlišuje ji od daně z obratu a daně z prodeje a popisuje její právní úpravu *de lege lata*. Z hlediska finančněprávní teorie dochází k závěru, že je „*charakterizována jako daň v širším i užším slova smyslu, přičemž je definována jako daň nepřímá, ze spotřeby a univerzální*“ a možná k překvapivému závěru, že daň z přidané hodnoty je i clem. Pokud jde o aspekty daně z přidané hodnoty, tak disertant upřesňuje, že se hodlá v práci zaměřit na dva teoretické aspekty, a to na soulad právních principů s aktuální právní úpravou a konceptem daně z přidané hodnoty v českém právním řádu ve vztahu k přenosu správy daně z přidané hodnoty a kompatibilitost této právní úpravy s dalšími právními odvětvími.

Druhá část disertační práce se zaměřuje na přenos správy daně z přidané hodnoty prismatem principů daňového práva. Přenos správy daně z přidané hodnoty si totiž disertant vybral jako teoretický aspekt daně z přidané hodnoty, který bude blíže zkoumat. Disertant vymezuje samotný pojem přenos a jeho použití v právním řádu a poté se zaměřuje na správu daní a daňověprávní vztah.

Ve čtvrté kapitole druhé části disertační práce disertant polemizuje s vymezením daňověprávního vztahu v pražské učebnici finančního práva. S argumenty zde uvedenými nesouhlasím a domnívám se, že i vztah vzniklý na základě § 57 daňového řádu, vztah vzniklý na základě registrační povinnosti podle § 125 daňového řádu nebo vztah mezi správcem daně a ručitelem, je daňověprávním vztahem, protože jde o vztah týkající se daní (zprostředkovaně), i když jde o vztah, jehož předmětem není peněžité plnění, ale tento vztah vzniká, mění se a zaniká právě proto, že existuje nebo může existovat primární daňověprávní vztah, jehož předmětem peněžité plnění je. Zcela totiž souhlasím s disertantem, že daňověprávní vztah zahrnuje jakýkoli veřejnoprávní vztah spojený se správou daní v širším slova smyslu, a to bez ohledu na to, zda jeho předmětem je peněžité plnění, ovšem nedomnívám se, že je kvůli tomu nutné měnit vymezení daňověprávního vztahu.

V páté kapitole druhé části disertační práce se disertant věnuje principům ve finančním právu. Disertant k tomuto tématu přistupuje velmi inovativně a odvážně, když vymezuje nový princip finančního práva a modifikuje jeden stávající. Takový kritický přístup považuji za správný, neboť je schopný posouvat vědu finančního práva kupředu. Tím však neříkám, že s disertantem ve všem souhlasím, neboť sám mám pochybnosti o existenci principů ve finančním právu jako takových. Pozitivní je rovněž pokus o vymezení principu priority fisku, jehož vymezení v odborné literatuře chybí. Správně se disertant zaměřuje také na princip neutrality daně z přidané hodnoty. Není mi však jasné, proč v názvu sedmé kapitoly uvádí pojem „poplatník“.

Ve **třetí části** disertační práce se disertant věnuje historii přenosu správy daně z přidané hodnoty na subjekty daně. Oceňuji disertantův systematický přístup k problematice, když si na str. 93 disertační práce definuje čtyři znaky přenosu správy daní a pomocí nich kriticky zkoumá jednotlivé instituty z právní úpravy daně z přidané hodnoty a dochází k závěru, že k přenosu správy došlo pouze v případě kontrolního hlášení.

Čtvrtá část disertační práce komparuje právní úpravu kontrolního hlášení s právní úpravou obdobných institutů ve Francii a na Slovensku. Na základě komparace zejména se slovenskou úpravou navrhuje disertant konkrétní úpravy *de lege ferenda*. S většinou se ztotožňuji, ovšem nesouhlasím s tím, že stanovení informací vyžadovaných v kontrolním hlášení by mělo být uvedeno přímo v textu zákona o dani z přidané hodnoty. To by vedlo k neúnosné kazuistice právní úpravy a nutnosti při sebemenší změně měnit zákon, naopak se domnívám, že obecné vymezení v § 101d odst. 1 zákona o dani z přidané hodnoty je postačující.

V **páté části** disertační práce jsou uvedeny dva konkrétní návrhy *de lege ferenda* týkající se ručení a intraunijních plnění. U prvního návrhu se mi zamlouvá jeho posouzení z hlediska naplnění principů finančního práva a daně z přidané hodnoty.

Celkově lze k disertační práci uvést, že z hlediska jejího obsahu jde o velmi dobrou disertační práci. Trefně ji disertant shrnuje na začátku závěru: „*Tato práce definovala odvětvové principy*“

finančního práva, kdy v dosavadní literatuře byl uveden toliko jejich výčet. Zároveň došlo k jejich aplikaci na vybrané instituty spojené s tuzemskou daní z přidané hodnoty. Vedle toho jsem na základě komparativní srovnávací metody navrhl změny v tuzemské právní úpravě v oblasti kontrolního hlášení.“ Právě zmíněné pasáže považuji za velmi kvalitní. Naopak disertační práci škodí přílišná šíře tématu a tím její roztříštěnost. Ale uvedené lze vnímat i z druhé strany, neboť témata, na která se disertant zaměřil jsou detailně analyzována. Domnívám se, že disertant prokázal schopnost a připravenost k samostatné vědecké práci a že disertační práce obsahuje původní výsledky činnosti disertanta.

5. Kritéria hodnocení práce

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Splnění cíle práce | Disertant si explicitně nevytkl cíl, ale domnívám se, že dospěl k relevantním a podnětným závěrům. |
| Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství | <p>Je patrné, že disertant přistoupil k danému tématu samostatným a tvůrčím způsobem. Je velmi pravděpodobné, že disertační práce je původním tvůrčím dílem disertanta, což ostatně vyplývá z jeho prohlášení.</p> <p>Práce byla zhodnocena systémem Theses.cz s tím, že bylo nalezeno 79 podobných dokumentů s celkovou podobností 19 %. Shoda s jednotlivým dokumentem je však vždy menší než 2 %. S ohledem na rozsah protokolu o kontrole (3 496 stran) jsem provedl jeho namátkovou kontrolu. Shoda byla zejména s textem právních předpisů, příp. judikátů, které byly řádně citovány.</p> <p>Práce byla rovněž zhodnocena systémem Turnitin s vykázanou celkovou shodou 37 % a shodou s jednotlivým dokumentem nejvíce 7 % a 42 slov v nejdelším úseku podobnosti. Celková shoda je poměrně vysoká, ovšem je dána tím, že disertant využívá hojně doslovné citace právních předpisů a judikátů. Rovněž velká shoda je v odkazech na použité zdroje v poznámkách pod čarou i v seznamu zdrojů.</p> <p>Práce podle mého názoru není plagiátem.</p> |
| Logická stavba práce | Disertační práce je z hlediska systematického vhodně členěna. Struktura osnovy je logická a přehledná. |
| Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací | Disertant pracoval převážně s tuzemskou i zahraniční odbornou literaturou, internetovými zdroji, právními předpisy, judikaturou a ostatními zdroji. Citace odpovídají normě. |
| Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu) | Hloubka provedené analýzy v disertační práci je dostatečná. Je vhodné, že se disertant zaměřil pouze na některé teoretické aspekty daně z přidané hodnoty. |
| Úprava práce (text, grafy, tabulky) | Úpravu práce hodnotím jako velmi dobrou. |
| Jazyková a stylistická úroveň | <p>Z hlediska chyb v psaní je disertační práce na velmi dobré úrovni. Chyby v psaní se přesto vyskytují (např. str. 39 „finanční veřejný správa“, str. 53 „při tvorba a uplatňování“, str. 63 „jsou jmenováno prezidentem“, str. 77 „snížení objemu peněžní masy“, str. 81 „plátcemdyně“ nebo str. 96 „bude může být“).</p> <p>Také by se nemělo stát, že v práci zůstane interní poznámka</p> |

| | |
|--|----------------------------------------------------------------------------|
| | disertanta (str. 110 „ <i>doplnit ten judikát na odpočet na vstupu</i> “). |
|--|----------------------------------------------------------------------------|

| | |
|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě | Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací. |
|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|

V Praze dne 13. října 2022

prof. JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
školitel